

Ogeysiiska xeerarka asturnaanta

Macluumaadkaaga. Xuquuqdaada. Waajibaadkeena.

Ogeysiiskani waxa uu qeexayaa sida macluumaadka caafimaad ee adiga kugu saabsan loo isticmaali karo loona shaacin karo iyo sida aad ku heli karto macluumaadkan. Fadlan si taxadar leh u eeg.

Xuquuqdaada

Ka eeg bogga 2 wax badan oo ku saabsan xuquuqahan iyo sida loo isticmaalo.

Waxaad xaq u leedahay inaad:

- Hel nuqul ka mid ah diiwaannada caafimaadkaaga iyo sheegashadaada
- Sax caafimaadkaaga iyo diiwaannada sheegashooyinka
- Codso isgaarsiin qarsoodi ah
- Na weydiiso inaan xaddidno macluumaadka aan wadaagno
- Hel liiska kuwa aan la wadaagnay macluumaadkaaga
- Hel nuqul ka mid ah ogeysiiskan siraha ah
- Dooro qof ku dhaqma
- Cabasho gudbi haddii aad aaminsantahay in xuquuqdaada khaaska ah lagu xad gudbay

Dookhyadaada

Ka eeg bogga 3 wax badan oo ku saabsan xuquuqahan iyo sida loo isticmaalo.

Waxaad haysataa xoogaa doorashooyin ah habka aan u isticmaalno oo u wadaagno macluumaadka annagoo:

- Ka jawaabayna su'aalaha caymiska ee qoyskaaga iyo asxaabtaada
- Bixi gurmada musiiabada
- Suuqgeynayna adeegyadayada oo iibi macluumaadkaaga

Isticmaaladeena iyo Shaacinadeena

Ka eeg boggaga 3 iyo 4 si aad u hesho wax badan oo ku saabsan sida aan u isticmaalno oo u wadaagno macluumaadkaaga.

Waxaa laga yaabaa inaan u isticmaalno oo wadaagno macluumaadkaaga annagoo:

- Kaa caawinayna maaraynta daryeelka caafimaadka ee aad hesho
- Maamul ururkeena
- Bixinayna adeegyadaada caafimaadka
- Maamulayna qorshahaaga caafimaad
- Caawinta caafimaadka dadweynaha iyo arrimaha badbaadada
- Sameynayna cilmi baaris
- U hoggaansamayna sharciga
- Ka jawaabayna codsiyada ku-deeqidda xubnaha iyo unugga oo la shaqeyso baaraha caafimaadka ama maamulaha aaska
- Wax ka qabanayna magdhowga shaqaalaha, fulinta sharciga, iyo codsiyada kale ee dawladda
- Ka jawaabayna dacwadaha iyo tallaabooyinka sharciga ah

Xuquuqdaada

Marka ay timaado macluumaadkaaga caafimaadka, waxaad leedahay xuquuq gaar ah.

Qaybtani waxay sharxaysaa xuquuqdaada iyo qaar ka mid ah mas'uuliyadahayada si aan ku caawinno.

Hel nuqul ka mid ah diiwaannada caafimaadkaaga iyo sheegashadaada

- Waxaad waydiisan kartaa inaad aragto ama hesho koobiga caafimaadkaaga iyo diiwaanada sheegashooyinka iyo macluumaadka kale ee caafimaad ee aanu kaa hayno. Haddii macluumaadka lagu hayo si elektaroonig ah, waxaad ku codsan kartaa qaab elektaroonig ah. Na weydii sida loo sameeyo tan.
- Waxaan ku siin doonaa nuqul ama koobitaanka xogtaada caafimaadka iyo sheegashada, badiyaa 30 maalmood gudahooda ee codsigaaga. Waxa laga yaabaa in aanu kugu dalacno kharash macquul ah, oo qiimo ku salaysan.

Na weydiiso inaan saxno diiwaannada caafimaadka iyo sheegashooyinka

- Waxaad naga codsan kartaa inaan saxno diiwaannada caafimaadkaaga iyo sheegashadaada haddii aad u malaynayso inay khaldan yihiin ama aanay dhammaystirnayn. Na weydii sida loo sameeyo tan.
- Waxa laga yaabaa inaan ku nidhaahno "maya" codsigaaga, laakiin waxaan kuugu sheegi doonaa sababta qoraal ahaan 60 maalmood gudahood.

Codsato isgaarsiin qarsoodi ah

- Waxaad na weydiisan kartaa inaan kugula soo xiriirno qaab gaar ah (tusaale, teleefan guri ama xafiis) ama inaan ku dirno boostada cinwaan kale.
- Waxaan tixgelin doonaa dhammaan codsiyada macquulka ah, waana inaan dhahnaa "haa" haddii aad noo sheegto inaad khatar ku jirto haddii aanaan yeelin.

Na weydiiso inaan xaddidno waxa aan isticmaalno ama wadaagno

- Waxaad na waydiisan kartaa **inaanan** isticmaalin ama wadaagin macluumaadka caafimaadka qaarkood ee daawaynta, lacag bixinta, ama hawlgaladayada.
- Qasab maaha inaan oggolaanno codsigaaga, waxaana laga yaabaa inaan nidhaahno "maya" haddii ay saameynayso daryeelkaaga.

Hesho liiska kuwa aan la wadaagnay macluumaadka

- Waxaad codsan kartaa liis (tirakoobka) wakhtiyadii aanu wadaagnay macluumaadkaaga caafimaadka lix sano ka hor taariikhda aad waydiiso, cidda aanu la wadaagnay, iyo sababta.
- Waxaan ku dari doonaa dhammaan bandhigyada marka laga reebo kuwa ku saabsan daawaynta, lacag-bixinta, iyo hawlaha daryeelka caafimaadka, iyo qaar ka mid ah shaacinta kale (sida mid kasta oo aad na codsatay inaan samayno). Waxaan ku bixin doonaa hal xisaabin sanadkii oo bilaash ah laakiin waxaan ku dallici doonaa kharash macquul ah, kharash ku saleysan haddii aad mid kale ku codsato 12 bilood gudahood.

Hesho nuqul ka mid ah ogeysiiskan siraha

- Waxaad codsan kartaa nuqul warqad ah oo ogeysiiskan ah wakhti kasta, xataa haddii aad ogolaatay inaad si elektaroonig ah ku hesho ogeysiiska. Waxaan ku siin doonaa nuqul warqad ah isla markiiba.

Dooran kartaa qof ku matalaaya

- Haddii aad qof siisay awood wakiilno ama haddii qof uu yahay mas'uulkaaga sharciga ah, qofkaas ayaa isticmaali kara xuquuqdaada oo go'aano ka gaari karo macluumaadkaaga caafimaad.
- Waxaanu hubin doonaa in qofku uu awood u leeyahay inuu ku matalo kahor inta aanaan wax tallaabo ah qaadin.

Cabasho inaad soo gudbiso haddii aad dareento in xuquuqdaada lagu xadgudbay

- Waxaad ka caban kartaa haddii aad dareento inaan ku xad-gudnay xuquuqahaaga adiga oo nagula soo xiriiraya macluumaadka bogga 1.
- Waxaad u gudbin kartaa cabasho Waaxda Caafimaadka iyo Xafiiska Adeegyada Aadanaha ee Xuquuqda Madaniga ah adiga oo warqad u soo diraya 200 Independence Avenue, S.W., Washington, D.C. 20201, wacaaya 1-877-696-6775, ama booqanaaya www.hhs.gov/ocr/privacy/hipaa/complaints/.
- Kaagama aargoosan doono cabashada aad gudbisay.

Diiwaanada daaweynta halkhalka isticmaalka maandooriyaha

- Ma isticmaali karno ama ma bixin karno macluumaadka ku saabsan daaweynta cilladda isticmaalka muqaadaraadka ee barnaamijyada ku xiran 42 CFR Qaybta 2, ama maragga gudbinta nuxurka diiwaannadaas, dacwad kasta oo madaniga ah, dembiilaha, maamulka, ama sharci-dejinta adiga oo aan oggolaansho ama amar maxkamadeed ogeysiis ka dib iyo fursad lagu maqlo ayaa la siiyaa adiga ama qofka haysta diiwaanka. Amarka maxkamada ee ogolaanaya isticmaalka ama siidaynta waa in uu la socdaa amar maxkamadeed ama shuruudo kale oo sharci ah oo qasab ku ah shaacinta ka hor inta aanaan isticmaalin ama daaha ka qaadin diiwaanada ku xiran 42 CFR Qaybta 2.

Dookhaydaada

Macluumaadka caafimaadka qaarkood, waxaad noo sheegi kartaa doorashooyinkaaga waxa aan wadaagno. Haddii aad si cad u door bidayso sida aan u wadaagno macluumaadkaaga xaaladaha hoos ku xusan, nala hadal. Noo sheeg waxaad rabto inaan sameyno, waxaana raaci doonaa tilmaamahaaga.

Xaaladahan, waxaad xaq u leedahay iyo labadaba inaad noo sheegto:

- La wadaag macluumaadka qoyskaaga, asxaabtaada kuugu dhow, ama kuwa kale ee ku lug leh bixinta daryeelkaaga
- La wadaag macluumaadka xaalad gargaar musiibo
- Haddii aadan awoodin inaad noo sheegto dookhaaga, tusaale ahaan haddii aad miyir daboolan tahay, waxaa laga yaabaa inaan horay u sii socono oo aan wadaagno macluumaadkaaga haddii aan aaminsanahay inay dani kuugu jirto. Waxa kale oo laga yaabaa in aanu wadaagno macluumaadkaaga marka loo baahdo si loo yareeyo khatarta khatarta ah ee caafimaadka ama badbaadada.

Xaaladahan, waxaan u baahanahay ogolaansho qoraal ah si aan u wadaagno macluumaadkaaga:

- Ujeedada suuqgeyneed
- Iibinta macluumaadkaaga
- Inta badan isticmaalka iyo muujinta diiwaannada teraabayada cilminafsiiga

Isticmaaladeena iyo Shaacinadeena

Sideen u isticmaalnaa ama u wadaagnaa macluumaadkaaga caafimaad?

Caadi ahaan waxaanu u isticmaalnaa ama u wadaagnaa macluumaadkaaga caafimaadka siyaabaha soo socda.

Caawinta maaraynta daawaynta daryeelka caafimaadka, aad hesho

- Waxaan isticmaali karnaa macluumaadkaaga caafimaadka oo aan la wadaagi kartaa xirfadlayaasha ku daweynaya.

Tusalaha: Dhaqtar ayaa noo soo dira macluumaadka ku saabsan cudurkaaga iyo qorshahaaga daawaynta si aan u diyaarino adeegyo dheeraad ah.

Maamulka ururkeena

- Waxaan u isticmaali karnaa oo u shaacin karnaa macluumaadkaaga si aan u maamulno ururkayaga oo aan kuula soo xiriirno marka loo baahdo.

Tusaalaha: Waxaan u isticmaalnaa macluumaadka caafimaadkaaga si aan kuugu horumarino adeegyo ka wanaagsan adiga.

Bixinta adeegyadaada caafimaadka

- Waanu isticmaali karnaa oo daaha ka qaadi karnaa macluumaadkaaga caafimaad anagoo bixinayna kharashka adeegaaga caafimaad.

Tusaalaha: Waxaan la wadaagnaa macluumaadka adiga kugu saabsan qorshahaaga caymiska ilkaha si aan isugu dubbaridno lacag bixinta shaqadaada ilkaha.

Sidee kale ayaan u isticmaali karnaa ama u wadaagi karnaa macluumaadkaaga caafimaad? Waxaa nalloo oggolaaday ama nalooga baahan yahay inaan macluumaadkaaga u wadaagno siyaabo kale – badiyaa siyaabaha wax ku kordhinaya danta guud, sida caafimaadka dadweynaha iyo cilmi-baarista. Waa inaan buuxinaa shuruudo badan oo sharciga ah kahor inta aanan loola wadaagin macluumaadkaaga ujeedooyinka. Wixii macluumaad dheeraad ah ka eeg: www.hhs.gov/ocr/privacy/hipaa/understanding/consumers/index.html.

Caawinta caafimaadka dadweynaha iyo arrimaha badbaadada

- Waxaan wadaagi karnaa macluumaadka caafimaadkaaga xaaladaha qaarkood sida:
 - Ka hortagga cudurka
 - Ka caawinta soo celinta alaabta
 - Ka warbixinta falcelinta xun ee daawooyinka
 - Ka warbixinta xadgudubka, dayacaadda, ama rabshadaha qoyska laga shakiyo
 - Ka-hortagga ama dhimista khatarta halista ah ee ku wajahan caafimaadka ama badbaadada qof kasta

Samaynta cilmi baarista

- Waxaan u isticmaali karnaa ama u wadaagi karnaa xogtaaga cilmi-baarista xanuunka.

Ku dhaqanka sharciga

- Waxaan wadaagi doonaa macluumaadka kugu saabsan haddii sharciyada gobolka ama federaalka ay u baahan yihiin, oo ay ku jirto Waaxda Caafimaadka iyo Adeegyada Aadanaha (Department of Health and Human Services) haddii ay rabto inay aragto inaan u hoggaansameyno sharciga sirta ee federaalka.

Kasii socda boggii hore

Ka jawaabista codsiyada kudeeqidda xubnaha iyo unugyada jirka iyo la shaqeynta baaraha caafimaadka ama maamulaha aaska

- Waxaan macluumaadka caafimaadka adiga kugu saabsan la wadaagi karnaa hay'adaha soo iibinta xubnaha jirka.
- Waxaan la wadaagi karnaa macluumaadka caafimaadka baaraha maydka, baaraha caafimaadka, ama maamulaha aaska marka shakhsigu dhinto.

Wax ka qabashada magdhowga shaqaalaha, fulinta sharciga, iyo codsiyada kale ee dawladda

- Waxaan u isticmaali karnaa ama u wadaagi karnaa macluumaadka caafimaadka ee kugu saabsan:
 - Sheegashada magdhawga shaqaalaha
 - Ujeedooyinka sharci fulinta ama sarkaalka fulinta sharciga
 - Hay'adaha kormeerka caafimaadka ee hawlaha uu oggol yahay sharcigu
 - Shaqooyinka gaarka ah ee dawladda sida militariga, amniga qaranka, iyo adeegyada ilaalinta madaxtooyada

Ka jawaabista dacwadaha iyo tallaabooyinka sharciga ah

- Waxaan wadaagi karnaa macluumaadka caafimaadkaaga annagoo ka jawaabayna amar maxkamadeed ama maamul, ama ka jawaabida amar maxkamadeed.

Waajibaadkeena

- Wuxuu naga raba sharcigu inaan ilaalino sirta iyo amniga macluumaadkaaga caafimaad ee badbaadsan.
- Waxaan si degdeg ah kuu ogeysiin doonaa haddii jebin dhacdo taasoo laga yaabo inay wax u dhimeyso sirta ama amniga macluumaadkaaga.

- Waa inaan raacnaa waajibaadka iyo dhaqamada asturnaanta ee lagu qeexay ogeysiiskan oo aan ku siino koobiga.
- Uma isticmaali doono ama uma wadaagi doono macluumaadkaaga aan ka ahayn sida halkan lagu sharaxay ilaa aad noogu sheegto inaan awoodno qoraal ahaan. Haddii aad noo sheegto inaan awoodno, waxaad bedeli kartaa maskaxdaada wakhti kasta adiga oo qoraal noogu soo sheegaya, iyo marka macluumaadkaaga la wadaago, waxaa laga yaabaa in mar kale la wadaago qaataha oo laga yaabo in aan lagu ilaalin ogeysiiskan.
- Wixii macluumaad dheeraad ah eeg: www.hhs.gov/ocr/privacy/hipaa/understanding/consumers/noticepp.html.

Isbeddellada Shuruudaha Ogeysiiskan

Waan bedeli karnaa shuruudaha ogaysiiskan, isbedeladuna waxay khuseeyaan dhammaan macluumaadka aan kaa hayno. Ogeysiiska cusub wuxuu diyaar noqon doonaa marka la codsado waxaana lagu dhejin doonaa mareegahayaga taariikhda dhaqangelinta ogeysiiska cusub. Haddii uu jiro isbeddel wax ku ool ah oo lagu sameeyo ogeysiiska, waxaanu sidoo kale ku siin doonaa nuqulka ogeysiiska cusub ama macluumaadka ku saabsan ogeysiiska cusub iyo sida loo helo ogeysiiska cusub, boostadayada soo socota ee sannadlaha ah ee xubnaha.

Nala soo xiriir

Waad noo soo qori kartaa ama nasoo wici kartaa wakhti kasta si aad noo waydiiso su'aalo ku saabsan xuquuqdaada khaaska ah.

Waxaad nagala soo xidhiidhi kartaa:

HIPAA Privacy Officer
South Country Health Alliance
6380 West Frontage Road
Medford, MN 55049

Taleefanka: 1-866-567-7242
TTY: 1-800-627-3529 ama 711

Haddii aad dareento in South Country Health Alliance ay ku xad gudubtay xuquuqahaaga khaaska ah, waxaad sidoo kale la xidhiidhi kartaa:

Minnesota Dept of Human Services
Privacy Official
P.O. Box 64998
St. Paul, MN 55164-0998
Taleefanka: (651) 431-4930 (voice)
TTY/TDD: 1-800-627-3529
Fakis: (651) 431-7441

Office of Civil Rights
Medical Privacy, Complaints Division
U.S. Dept of Health & Human Services
233 N. Michigan Ave. Suite 240
Chicago, IL 60601
Taleefanka: (312) 886-2359 (cod)
TTY/TDD: (312) 353-5693
Fakis: (312) 886-1807